

Hilissügisese töö mesilas, mesindusinventari valmistamine ja remont, vahasulatus.

Kokkuvõte Võrumaa Mesinike Seltsi õppusest Sangastes 07.11.2009.a.

Lektor Rein Männiste, PR-6-1.5-11

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Sügistööd mesilas. Hilissügisene varroatoosi tõrje, mida tehakse vastavalt ilmastikule oktoobri lõpus või novembri alguses. Kasutan varroatoosi tõrjeks oblikhappe suhkruisrupi lahust vahekorras 1kg. suhkrut segatuna 1 liitri veega ja lisatakse 70 g. oblikhapet. Saadud segu tilgutatakse 4ml. kärjetäna kohta.

Peale varroatoosi tõrjet on viimaseks tööks enne perede talvitumist mesilastarude kaitse korraldamine hiirte, tihaste, rähnade ja nugiste vastu. Selleks kasutan tiheda silmaga tsiingitud keevisvõrku, millest moodustan ümber mesilastaru kasti. Kast moodustub põhja ja katuse võrgust, ning kahest L-kujuga küljevõrgust. Kõik detailid kinnitatakse omavahel plastikust kinnitusvahenditega.

Mesindusinventari valmistamine ja remont. Korpustarude valmistamiseks kasutan 5 mm paksust niiskuskindlat vineeri. Korpuste karkass on valmistatud puidust, nurkades asetsevatest tugipostidest ja ülemisest ja alumisest korpuse äärest. Kõik need detailid on omavahel kruvidega ühendatud. Karkassi külge kinnitan vineerist küljeplaadid niiskuskindla liimi ja klambritega. Soojustuseks kasutan 30 mm paksust kivivilla.

Põhjad on tehtud veekindlast 12mm paksusest vineerist, mille külgedesse on kruvidega kinnitatud 40mm laiused ja 20mm paksused liistud. Liistude pikkus on võrdne korpuse pikkusega ning nende liistude peal asetseb korpus.

Katus koosneb külje- ja otsalaudadest, mis on omavahel kruvidega kinnitatud. Katusekatte materjalik on tsinkplekk, mille all on soojustuseks 50 mm paksune kivivilla plaat. Iga nelja-viie aasta tagant värvin korpused üle niiskuskindla vesialuselise värviga, pikendades sellega korpuste kasutusaega. Defektsed ja katkised korpused asendan uutega.

Kärjeraamide katkised ja kaardunud detailid vahetan peale vahasulatust uute vastu. Samuti kuulub kärjeraamide remondi juurde kärjetraatide pingutamine ja asendamine uue traadiga. Remonttööde käigus vaadatakse üle kogu kasutuses olev inventar, mis vajadusel remonditakse või uuendatakse.

Vahasulatamine. Vahasulatuseks aurukasti lasin valmistada roostevabast tereasest mõõtmetega: pikkus 1000mm, laius 500mm, kõrgus 470mm. Vahasulatuskast asetatakse otse küttekahale (pliidile), mis väldib liigsed küttekahad, samas kütab pliit ja vahasulatuskast ka tööruumi, nii et eraldi tööruume kütma ei pea. Vahasulatuskasti põhjas on vesi (umbes 40 l), mida kuumutades saadakse aur, mis sulatab samas kastis olevad kärjed. Kasti kaan on varustatud tihendiga, mis võimaldab liigse auru väljumise läbi vaha väljumise toru. See omakorda ei lase vahal torus hanguda ega ummistuda. Vahasulatuse kast mahutab 28 Langstrohti tüüpi kärge. Vee ja kärgede vahel on kaldpind, mida mööda sulavaha jookseb kastist välja. Kaldpinna ja kärgede vahel on 3mm aukudega rest, mille peale jäävad pidama vahasulatus jäägid.

Vahasulatamisele eelneb kärgede sorteerimine, kõik tumedad, katkised ja muul moel defektsed kärjed kuuluvad sulatamisele. Kärgede sulatamiseks kasutan vihmavett, mis on vajalik ilusa kollase vaha saamiseks. Peale kärgedest vaha eraldumist ja jahtumist toimub vaha teistkordne sulatamine „katel-katlas” meetodil. Suure katla sisse asetatakse väiksem alumiiniumist pada, millesse pannakse esimesest sulatusest tulnud purustatud vaha tükid, kus vaha sulab uuesti üles. Peale uuesti ülesulatamist asetan paja koos sulavahaga soojustatud kasti, kus vaha saab aeglaselt hanguda ja maha jahtuda. Mida pikemalt saab vaha jahtuda, seda kvaliteetsema vaha me saame.

Rein Männiste.